

O SPÁSE

Referát

Úvod

Vyznání 8 / Zásady 1. Vážím si práce, kterou bratři na textu udělali. Je těžké vstupovat do diskuse, které jsem nebyl součástí. Na druhou stranu mám určitou výhodu pohledu nezávislého čtenáře. Dostal jsem za úkol se na text podívat a vznést kritické připomínky, pozorování a zmínit určitý alternativní pohled.

Obrácení jako příběh

Řekni nám své svědectví, jak ses obrátil. Takto se křesťané navzájem seznamují. Takto se ptáme na staršovstvu lidí připravující se na křest nebo vstupující do sboru. Chceme slyšet příběh. Příběhy jsou ve vztahu k životu naprosto klíčové, ale zároveň ošemetné. Klíčové protože pomocí příběhů vykládáme a chápeme sami sebe, odkud a kam jdeme, co jsme zač. Ošemetné, protože příběh nutně nerespektuje samotnou realitu, ale někdy se od ní volně odráží a vychází z naší subjektivní interpretace. V příběhu jde o to jak jednotlivé smyslové zkušenosti, které jsem si (podvědomě) vyselekoval ze zorného pole, spojím dohromady a dám jim význam. Když někdo říká své svědectví, popisuje obrácení, očekáváme, že jeho příběh bude mít určité prvky. Ty jsou popsány ve Vyznání víry. Hříšný a padlý život, pokání, obrácení, přijetí Kristovy milosti, nový život s určitými změnami. To je klasická šablona příběhu, který chceme slyšet. Na jednu stranu je dobré mít šablony pro příběhy, pomáhá nám to realitu vykládat a utřídit si ji do nějakých kategorií. Šablony příběhů získáváme z jiných příběhů Biblických i nebiblických. Vyprávíme své příběhy podle nich, strukturu necháváme, ale obsah plníme vlastní zkušeností. Na druhou stranu všechny šablony svazují a vedou ke zkreslování, protože svou zkušenost víceméně násilně ohýbáme do příslušného formátu. Zvláště čím méně jich je tím jsme ve větším pokušení znásilnit skutečnost a manipulovat do toho druhé lidi. Kdybych znal jen příběh obrácení apoštola Pavla, musel bych u sebe hodně znásilnit realitu, abych se do něj vešel.

V Zásadách 1 je nastíněno více různých šablon příběhu o cestě člověka k Bohu a to je dobře a dovedu si jich představit mnohem víc. Nakolik máme lidem příběh interpretovat a nakolik to máme nechat na nich? Hledáme vyváženost. Jsem přesvědčen, že obrácení je změnou paradigmatu, změnou pohledu na sebe sama, převyprávěním svého životního příběhu a vsazením jej do určité formy. Forma může být různá, podle toho s jakým biblickým příběhem se člověk nejvíce identifikuje. Musí však obsahovat prvek POKÁNÍ.

Pár otázek k textu

1. *Používáme pojem obrácení i pro ty, kteří byli ve víře a pokání vychováni?*

Zásady 1:4 At' už tedy člověk ve svém obrácení opouští bezvěrectví, či byl ve víře vychován; at' už jeho rozhodnutí víry znamená životní převrat, či vděčné přitakání rodičovskému zasvěcení: vždy je to dar a dílo odvěké Boží milosti.

Zásady nakonec v určitém shrnutí zdůrazní dva základní příběhy obrácení, příběh radikální změny a příběh vděčného přitakání. Moje otázka zní, jestli můžeme podle toho, jak je obrácení definováno biblickými oddíly ve Vyznání 8:51, vztáhnout i na tento případ. Moje otázka je od čeho se člověk vyrůstající ve víře a v pokání odvrací, jak musí změnit svůj pohled na sebe. Pokud se naučil průběhovému pokání.

2. Věříme doopravdy v tragičnost lidského bytí bez vědomého přijetí Krista?

Text Zásad je jasný, negativní, silný, moje otázka je jestli tomu opravdu věříme, když se díváme na lidi okolo sebe nebo ne? Jestli už nejsme více ovlivněni humanismem, že všichni i ostatní vlastně v jádru dobří ... pohybují se v Bohu... chápou se touhy po věčnosti svým vlastním způsobem atd.

Pozorování

Když porovnáme navrhované vyznání s vyznáním aktuálním, můžeme si všimnout dvou změn.

Aktuální vyznání 8. - Věříme, že všichni, kteří v Krista uvěří a vyznávají a opouštějí své hříchy, přijímají od Boha ospravedlnění a jistotu spasení. Děje se tak pouhou vírou v Ježíše Krista, bez vlastních zásluh. Jiným způsobem nelze dosáhnout spasení.

Z vyznání o Spáse (8) vypadla formulka „jistota spasení“ a je asi nahrazena formou „radostná naděje“. Rád bych na tento moment upozornil. Nechci jej kritizovat, protože osobně mám s pojmem jistota spasení¹ určitý problém. Ne proto, že by spasení záleželo na mých činech a mé snaze a já nevěděl, jestli projdu či ne. Pokud celý systém víry a Boží milosti platí, potom mohu směle říci, že ji mám, pokud bychom však zpochybnili celý systém víry, a ovlivněni filmem matrix třeba i realitu jako takovou, tak už mám s jistotou problém. Navíc

To druhé co vypadlo je radikální prohlášení, že jiným způsobem není možno dosáhnout spásy.

¹ [Žd 3:6](#) Kristus však jako Syn je nad celým Božím domem. A tímto Božím domem jsme my, pokud si až do konce⁽ⁱ⁾ zachováme smělou jistotu a radostnou naději. // [1J 4:17](#) V tom jeho láska k nám dosáhla cíle, že máme plnou jistotu pro den soudu – neboť jaký je on, takoví jsme i my v tomto světě. Židům 3:6 Ale Kristus jako Syn je nad jeho domem. Jeho domem jsme my, zachováme-li si až do konce pevnou důvěru a chloubu naděje.

Kosmetické připomínky k textu

51 – „*Pokání je celoživotní proměna nejen myšlení, ale též vůle a postojů tj. celého člověka ve vztahu k Bohu, k sobě samému i druhým lidem. Pokání se projevuje nejen emocionálním zármutkem a lítostí nad zlymi skutky, ale především ovocem pokání, odvrácením od zlých činů a konáním činů lásky.*“

Máme tu jakési kategorie – myšlení, vůle, postoje, emoce, činy – kterými se snažíme vyjádřit, že tu jde o změnu celého člověka. Záměr je správný, ale kategorie nedávají smysl. Pojem POSTOJ, tak, jak je definován v psychologii v sobě zahrnuje složku *konativní, emocionální a kognitivní*, je tedy nadřazeným pojmem všech, které tam jsou, a nedá smysl, když stojí v tomto výčtu jako jeden z nich.

Z didaktického hlediska je tedy dle mého názoru jednodušší, názornější a přesnější uvažovat o pokání jako o změně POSTOJE, který se projevuje změnou: *Myšlení* (uvědomění si hříchu a vědomí), *Emocí* které z myšlení vychází (lítost, smutek) a nakonec *Chování*, ke kterému má energetický emocionální potenciál člověka vést (ovoce pokání – odvrácení od hříchu, konání činů lásky, řešení hříchu – u případu závislosti).

54 – „*Darem spásy se člověk stává znovuzrozeným Božím dítětem*“ – Z kontextu okolních odstavců je to asi jasné, přesto myslím, že by měla věta znít „*Přijetím daru spásy...*“. Protože Boží nabídka tohoto daru platí pro všechny, ale znovuzrozeným se člověk stává jen ten, kdo Boží milosti tento dar přijímá a Božímu volání lásky podléhá.